

Maallikkotuomari

Suomen Maallikkotuomarit ry – Finlands Lekmannadomare rf 1/2013

Sisältö

Pääkirjoitus	sivu 3
Yhdistyksen nimi muuttui	sivu 4
Lastensuojelun näkökulmia	sivu 6
Lautamiesten perehdyttäminen	sivu 10
Älä varasta lapsen elämää	sivu 17
Lautamiehistä tehdään elokuva	sivu 18
Syksyn koulutuspäivien ohjelma	sivu 19
Hannu Laitinen pakinoi	sivu 20
Oikeuslaitospäivä	sivu 21
Nimitys Pohjanmaan käräjäoikeudessa	sivu 24
Helsingin lautamiesten toimintaa	sivu 24
Lautamiehet kävivät rikosmuseossa	sivu 25
Pukeutumiskoodit puntarissa	sivu 25
Herastuomarin arvoja Päijät-Hämeeseen	sivu 25
Herastuomarin arvoja Pohjanmaalla	sivu 26
Käräjähartauden perinne jatkuu	sivu 26
Pitkiä työuria	sivu 27
Oikeusministeriön neuvottelukunta	sivu 27
Lautamiesten valatilaisuuksia	sivu 27
Ekelund käräjäoikeuden laamanniksi	sivu 28
Herastuomarin arvoja Varsinais-Suomessa	sivu 28
Herastuomarin arvoja Oulun käräjäoikeudessa	sivu 28
Herastuomarin arvoja Pohjois-Savossa	sivu 29
Herastuomarin arvoja Keski-Suomessa	sivu 29
Jyväskylän iltavastaanotto	sivu 30
Matkapojat	sivu 32
Rentoa menoa ja hyvää ruokaa	sivu 33
Tallink	sivu 34
Hallitustiedot	sivu 35
Liity jäseneksi	sivu 35
Jäsenyys ja jäsenedut	sivu 36

JÄSENMAKSUTILI: NORDEA
FI96 20611800136590 BIC:NDEAFIHH
Käytä viitenumeroa!

Lehteen tarkoitettu materiaali:

Sähköpostilla jutut lähetettävä siten, että kuva ja teksti ovat eri tiedostoja. Tekstin toivottu muoto rtf, ei omia asetteluja tai taulukoita. Kuvat toivotaan nimettävän ko. juttuun viittaavasti. Kuvien muoto jpg koko vähintään 300 kt.

§ Maallikkotuomari

Yhdistyksen kotisivut
www.suomenmaallikkotuomarit.fi

Julkaisija

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

Päätoimittaja

Matti Laukkanen
Alakiventie 1 D 57
00920 Helsinki
puhelin 0404 135 000
puheenjohtaja@
suomenmaallikkotuomarit.fi

Toimittaja

Kari Mustonen
Salpakankaantie 9 A 24
15860 Hollola
puhelin 0400 821 427

Toimitusneuvosto

Matti Laukkanen, hallituksen
puheenjohtaja
Anu Heinänen, järjestösihteeri
Kari Mustonen, toimittaja
Heikki Liljeroos, hallitusneuvos
Oikeusministeriö
Sinikka Koskela-Suo, tiedottaja OM

Osoitteenmuutokset

Anu Heinänen
Matinniitynkuja 2 C 81
02230 Espoo
puhelin 050 365 6896
jarjestosihteeri@
suomenmaallikkotuomarit.fi

Paino
KTMP|Ykkös-Offset, Mustasaari
Painos 2500 kpl
ISSN-L 1456-7954

Seuraava lehti ilmestyy viikolla 49.

Aineisto päätoimittajalle:

puheenjohtaja@suomenmaallikkotuomarit.fi

18.10.2013 mennessä.

Pääkirjoitus 1/2013

”Avoin kirje kansanedustajillemme”

Oikeuslaitos tarvitsee kaikki osaset, jotka siinä ovat. Oikeuslaitos tarvitsee ikkunan, josta se voi katsoa kentälle. Maallikkotuomarijärjestelmä on tuo ikkuna. Nyt on vallalla eräänlainen vauhtisokeus eikä vauhdikkaassa säästämis- ja kulujen karsimisvimmassa välttämättä haluta ajatella sitä, mikä on oikeuslaitoksen perimmäinen tehtävä ja tarkoitus. Sen sijaan ajatellaan pelkästään rahaa. Järkevöittämisestä ei ole pahaa sanottavaa.

On yhä uudestaan kysyttävä: Kumpi on tärkeämpää, se että kansalaiset saavat näkemyksensä oikeasta ja väärästä kuuluviin, vai se, etteivät saa? Jo nyt on havaittavissa isoja ristiriitoja ns. tavallisen kansan oikeustajun ja rikollisten saamien tuomioiden välillä. Tietysti laki on laki, mutta ei asia niin yksinkertainen ole.

Lautamiesjärjestelmän eli maallikkotuomarijärjestelmän romuttaminen tai jo se, että lautamiesten käyttöä radikaalisti supistetaan oikeudenjakamisessa, merkitsee sitä, että tulevaisuudessa saattaa oikeudenjakaminen olla, vastoin avoimuuden ja näkyvyyden periaatetta, täysin suljettujen ovien takana, pimenossa, tilassa johon kansalaisen näkemys ja oikeudentaju ei ulotu. Puhumme avoimuudesta ja päätännän läpinäkyvyydestä, mutta kuinka on peruskivemme oikeudenjakorakennelmamme osalta?

Kun oikeuslaitosta ja oikeudenjakamista halutaan ajaa yhä enemmän sisäpiiriin muun muassa lautamiesten käyttöä vähentämällä, mitä siitä voi seurata? Siitä voi seurata se, että tulevina vuosikymmeninä jonkinlainen kansalaisnäkökulmaa edustava järjestelmä on perustettava uudestaan. Demokratia vaatii läpinäkyvyyttä ja maallikkotuomarijärjestelmä on molemminpuolisen läpinäkyvyyden tärkeä turvaaja.

Arvelen, että jos maallikkotuomarijärjestelmä romutetaan, ei kulu vuosikymmentäkään kun virkamiehet ovat itse vaatimassa vastaavanlaista Euroopan laajuisista kansalaiselintä takaisin omilla kriteereillään ja uudella koulutustasustalla.

Kansanedustajillemme tiedoksi: Oikeudenjakaminen ei ole ”kirurgia”, eikä pelkkää matematiikkaa tai penninvenyttämistä, oikeuden jakaminen on kokonaan muuta. Se on eräs yhteiskunnan peruspilareista. Ja niin kauan kuin yhteiskunnassa **oikea ja väärä** taistelevat keskenään, niin kauan on tarve tietää, mikä on kansan käsitys oikeasta ja väärästä. Me maallikkotuomarit olemme juuri tätä varten, olemme eräänlaisia oikeuden ja kohtuuden elementtejä nopeasti

muuttuvassa yhteiskunnassa emmekä kilpailijoita virkatuomarille.

Tosiasia on, että yhteiskuntamme ja sen oikeuslaitos ovat käymistilassa, murroksessa. Nyt oikeudenjakojärjestelmää karsitaan ja uudistusvimmassa unohdetaan kohde eli ihminen, jota varten oikeusjärjestelmä on rakennettu. Paluuta kärjäkiville ei ole, jolloin ihminen oli keskiössä.

Kun oikeutta jaetaan, on kysymyksessä aina rahaa suuremman arvot. Aina. Tämä on hyvä muistaa myös silloin, kun karsitaan kansalaisten perusoikeuksia. Ja sitäkin lautamiesjärjestelmän alasarjoa oikeudet merkitsevät. Olisiko sittenkin parempi katsoa, kuin katua?

Kolumnistimme Hannu Laitinen kirjoittaa tämän lehden kolumnissaan hölmöläisten peiton jatkamisesta. Olen täysin samaa mieltä. Meistä jokainen tietää, ettei energiaa synny tyhjistä, vain energian muoto muuttuu. Niinpä oikeuslaitoksemme karsinnoissa olisi syytä miettiä myös sitä, että kun jostain säästetään, jostain toisesta kulumasta repeää. Ja jos oikeudenjakojärjestelmässä repeää, on repeämän keskellä ihan tavallinen ihminen, hän, jonka turvaksi lait on laadittu.

Oikeudenjakojärjestelmä ei saa olla vauhtisokeuden koekenttä. Ja erityisesti ja juuri nyt on muistettava etteivät kansalaiset ole oikeuslaitosta varten vaan oikeuslaitos on kansalaisia varten.

Rikollisuus on kansainvälistä, monimuotoista ja ennen kaikkea se on lisääntynyt. Mitä sitten yhteiskunnan korkein päättävä elin kansanedustajain ja sen alainen oikeuslaitos tekevät?

Ne karsivat ja säästövaatimuksillaan rapauttavat rakennelmaa, jolla pitäisi olla rikollisuutta hillitsevä ja kansalaisen turvaa lisäävä vaikutus. Paradoksiltahan tämä lähinnä näyttää.

Puheenjohtaja Matti Laukkanen ht.

Yhdistyksen nimi on nyt Suomen Maallikkotuomarit ry

Lautamiesjärjestön nimimuutos maallikkotuomareiksi tapahtui vuosikokouksen yksimielisellä päätöksellä. Historiallista kokousta johti kunniapuheenjohtaja Liisa Temisevä ja sihteerinä toimi jäsensihteerinä Anu Heinänen.

Jyväskylässä 17.3.2013 järjestetty Suomen lautamies ry:n vuosikokous teki historiallisen päätöksen ja muutti yhdistyksen nimen muotoon Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf.

Jo vuosien ajan yhdistystä puhuttanut asia ratkesi vuosikokouksen yksimielisellä päätöksellä, ilman vastustavia puheenvuoroja. Yhdistyksen puheenjohtaja **Matti Laukkanen** pitää päätöstä hyvänä viestinä kentältä.

-Kentällä ollaan ilmiselvästi ajan tasalla ja nimeä haluttiin modernisoida tätä aikaa vastaavaksi. Tosin pelkän nimen muuttaminen ei ratkaise mitään, mutta nimimuutos on osa tärkeää kokonaisuuttamme.

Valintamenettelyyn odotetaan muutosta

Puheenjohtaja arvioi myös jo lehdistössään vilahdelleen maallikkotuomareiden valintamenettelyuudistuksen tulevan nopeasti ajankohtaiseksi.

-Uusi valintatapa saattaa perustua ei-poliittiseen valintamenetelmään, jossa maallikkotuomareiksi haluavat ilmoittautuvat itse tehtävään esimerkiksi oikeusministeriön internetsivustolla ilman puoluesidonnaisuutta ja hyvissä ajoin ennen vaaleja. Tämä on vain ajatus, mut-

ta se on selvää, että niin jäsenistömme kuin suuren yleisönkin etujen mukaista on karsia viimeinenkin poliittinen tunnusmerkki valintamenettelystä pois.

Tämän pohdinnan alla olevan uudistuksen puheenjohtaja Laukkanen sanoo olevan jossain tulevaisuudessa, ehkä muutaman vuoden päässä, ehkä paljon lähempänäkin.

-Selkeä paine valintamenettelyn muuttamiseksi on olemassa ja ennemmin tai myöhemmin valintamenettely muuttuu, Laukkanen sanoo.

Uusia toimintalinjoja piirretään

-Uusia linjoja tullaan vetämään myös eurooppalaisessa yhteistyössä. Yhteistyötä eurooppalaisten maallikkotuomarijärjestöjen välillä vahvistetaan nyt korostetusti, Laukkanen sanoo.

-On huomattava, etteivät muutokset, nimimuutokset, ole kuin ulkoisia osoituksia toiminnasta. Tärkein päämäärä eurooppalaisilla maallikkotuomariyhdistyksillä on turvata demokratian ja kansalaisnäemyksen säilyminen oikeudenkäytössä.

Asiat tärkeysjärjestykseen

Oikeusministeriön kaavailemaan lautamiesten vähentämiseen Suomen maallikkotuomarijärjestö suhtautuu tyynesti, sillä rajut lautamiesten käytön vähentämiskävaailut ja jopa lautamiesten käytön lopettaminen kokonaan, ovat virkamiestyöryhmän näkemys eikä se sellaisenaan ole kuin keskustelun avaus.

-Maallikkonäkemyksiä tarvitaan oikeudenjakamisessa tulevaisuudessakin. Onkin kysyttävä kumpi on tärkeämpää, lautamiesten vähentäminen mitättömiin kustannussäästöihin vedoten, vai kansalaisten oikeuksien demokraattinen turvaaminen oikeudenjakamisessa, Laukkanen ruotii.

-Kansanedustajiemme olisi vihdoin laitettava asioita tärkeysjärjestykseen. Tähän saakka ei asia ole kansanedustajiamme juurikaan kiinnostanut.

-Muistutan, että olemme suomalaisen oikeudenjakojärjestelmän ehdottomasti halvin elementti. Maallikkoiden poistuminen oikeudenjakojärjestelmästä saattaisi romahduttaa kansalaisten luottamuksen.

Eurooppalainen maallikkotuomariyhteistyö vahvistuu

Eurooppalaisten maallikkotuomarijärjestöjen välinen yhteistyö alkoi jo monta vuotta sitten ja yhteisiä linjoja on haettu vuosittain eurooppalaisella Lay Judge Forum keskusteluareenalla. Niitä on järjestetty muun muassa Suomessa, Saksassa, Belgiassa ja Englannissa.

Eurooppalaisen kattojärjestön päämäärä on sama kuin suomalaisen järjestökin: maallikkoiden on pysyttävä osana oikeudenjakojärjestelmää.

Myös huolet ovat yhteisiä: Eurooppalaiset maallikkotuomarijärjestöt katsovat, että demokraattinen oikeudenjakojärjestelmä tarvitsee maallikkoedustajia jatkossakin.

Vaasan hovioikeuden presidentti Olli Varila ja puheenjohtaja Matti Laukkanen keskustelivat mm. maallikkotuomari tehtävän olemuksesta ja tulevaisuudesta Jyväskylässä järjestetysä lehdistötilaisuudessa.

Suomen Maallikkotuomarit ry:n Hallitus

Suomen maallikkotuomarit ry, Hallitus vuonna 2013: puheenjohtajana jatkaa edelleen **Matti Laukkanen** Helsinki, varapuheenjohtaja **Jouni Elomaa** Turku.

Hallituksen muut jäsenet: **Ralf Asplund** Vantaa, **Mira Kontio** Oulu, **Arja Päivinen** Kuopio ja **Anu Heinänen** Espoo.

Suomen maallikkotuomarit ry:n hallituksen jäseniä: puheenjohtaja Matti Laukkanen Helsinki, Jouni Elomaa Turku, Ralf Asplund Vantaa, Mira Kontio Oulu, Arja Päivinen Kuopio ja Anu Heinänen Espoo. Kuvasta puuttuu Jouni Elomaa Turku.

Lastensuojelulliset näkökohdat luentokokonaisuuden pääteamana Jyväskylässä

Suomen lautamiehet ry:n puheenjohtaja **he-rastuomari Matti Laukkanen** muistutti Lautamiespäivien avajaispuheenvuorossaan Jyväskylässä, että sekä maallikkotuomarit että virkatuomarit ovat samassa veneessä ja että heidän päämääränsä on sama ja yhteinen: oikeudenmukainen kansalaisten kohtelu ja demokratian säilyttäminen oikeudenkäytössä.

Se soutavatko nämä kaksi ryhmää venettä samaan suuntaan, ei ole vuosiin ollut selvää.

Laukkanen kuitenkin painotti yhteisen päämäärän merkitystä ja muistutti myös siitä, että lautamiehet ovat oikeudenkäytön halvin elementti.

Lautamiespäivien luento-osuus oli perinteiseen tapaan laadukas, luennoitsijoiksi oli nytkin saatu alojensa huippuosaajia. Koulutusosion teemaluennot keskittyivät lastensuojeluasioiden liepeillä tapahtuviin toimintoihin oikeusministeriön edustajan puheenvuoroa lukuun ottamatta.

On keskustelun aika

Keski-Suomen käräjäoikeuden laamanni **Tapani Koppinen** pohti oikeuslaitoksen muutosta järjeistämisen näkökulmasta. Koppinen muistutti oikeuslaitoksen tavoitetilasta 2025 ja totesi päämäärän olevan sen, että oikeuslaitos keskittyy päätehtäväänsä. Esimerkiksi pikavippijutut voisi laittaa suoraan ulosottoon.

Oikeudenhoidon tavoitetilasta 2025 suhteen ei päätöksiä ole tehty, Koppisen mukaan kysymyksessä on keskustelun avaus ja kysymyksessä on myös vaikuttamisen aika. Rajuimmillaan oikeusministeriön säästökokonaisuus saattaa vaatia perustuslakiin puuttumistakin.

Videoiden käytön saamista oikeusprosessin kokonaisuuteen Koppinen piti hyvänä.

Kustannussäästöä videonin arvioidaan tuovan sekä virka- että maallikkotuomareiden käytön vähenemisen kautta.

Tapani Koppinen

Satu Moisio

Markku Luoma

Lastensuojelun kiemuroita

Jos joku asia tämän päivän Suomessa on "kosketusherkkä", on se varmasti lastensuojelu kaikkein nyansseineen, salassapitovelvollisuuksineen ja sääntelevine lakipykälineen. Lastensuojelun kiemuroita kuulijoille selvitteli Jyväskylän kaupungin johtava sosiaalityöntekijä **Satu Moisio**.

Kaupungissa on noin 130 000 asukasta. Moisio mukaan ääripään lastensuojelullisia toimenpiteitä (mm huostaanottoja) joudutaan tekemään varsin vähän.

Lastensuojeluun tulee ilmoituksia muun muassa terveydenhuollosta, poliisilta, pelastustoimelta, yksityisiltä henkilöiltä. Merkittävien ilmoittamisiin johtaviin syihin kuuluvat mm päihde- ja mielenterveysongelmat.

Yleistä: "Jokainen, joka huomaa lapsen tai nuoren olevan avun tarpeessa, voi ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään. Yhteydenottajana voivat olla lapsi tai nuori itse, vanhemmat, omaiset tai naapurit."

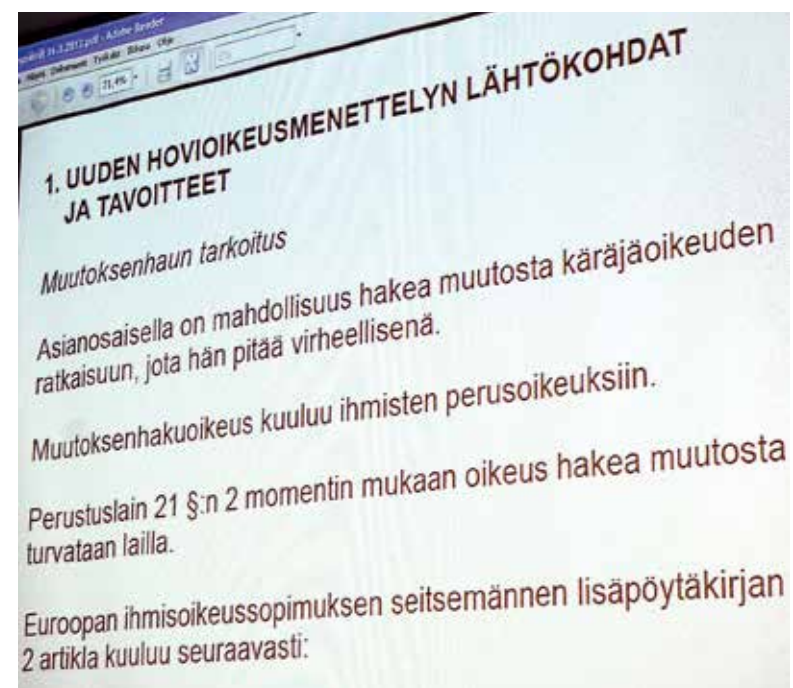
"Sosiaali- ja terveydenhuollon, koulun, poliisin ja seurakunnan työntekijöillä ja luottamushenkilöillä on lastensuojelulain määräämä velvollisuus ottaa yhteyttä lastensuojeluun, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä."

Radikaalit toimenpiteet vaativat tuekseen vahvoja perusteita, mutta kun esimerkiksi huostaanoton perusteet täyttyvät, voi esimerkiksi sijaishuolto-jälkihuolto kokonaisuus ulottua huostaan otetun 21 ikävuoteen asti. Huostaanotto on niin sanottu viimesijainen toimenpide, sitä ennen tulevat erilaiset avohuollon tukitoimet.

Poliisin esitutkinta ja lastensuojelu

Poliisipäällikkö **Markku Luoma** luennon aiheena oli poliisin esitutkinta ja Lastensuojelu. Luoma selvitteli rikosprosessin olemusta ja erityisesti sen lastensuojelullisia näkökohtia. Luoman luennosta nousi esille myös yhteiskunnan tämänhetkinen tila. Lastensuojelulliset asiat tulevat poliisin näkyviin usein kotihälytysten myötä. Kodeissa on päihdeongelmia, parisuhteet ovat lyhyitä, elämä rikkiäistä.

Luoman mukaan keskeistä lastensuojeluun liittyvissä rikosasioissa on eri viranomaistahojen yhteistyö. Herkkyyttä vaativiin toimiin kuuluu muun muassa lasten kuulustelu.

Veera Rautavuoma

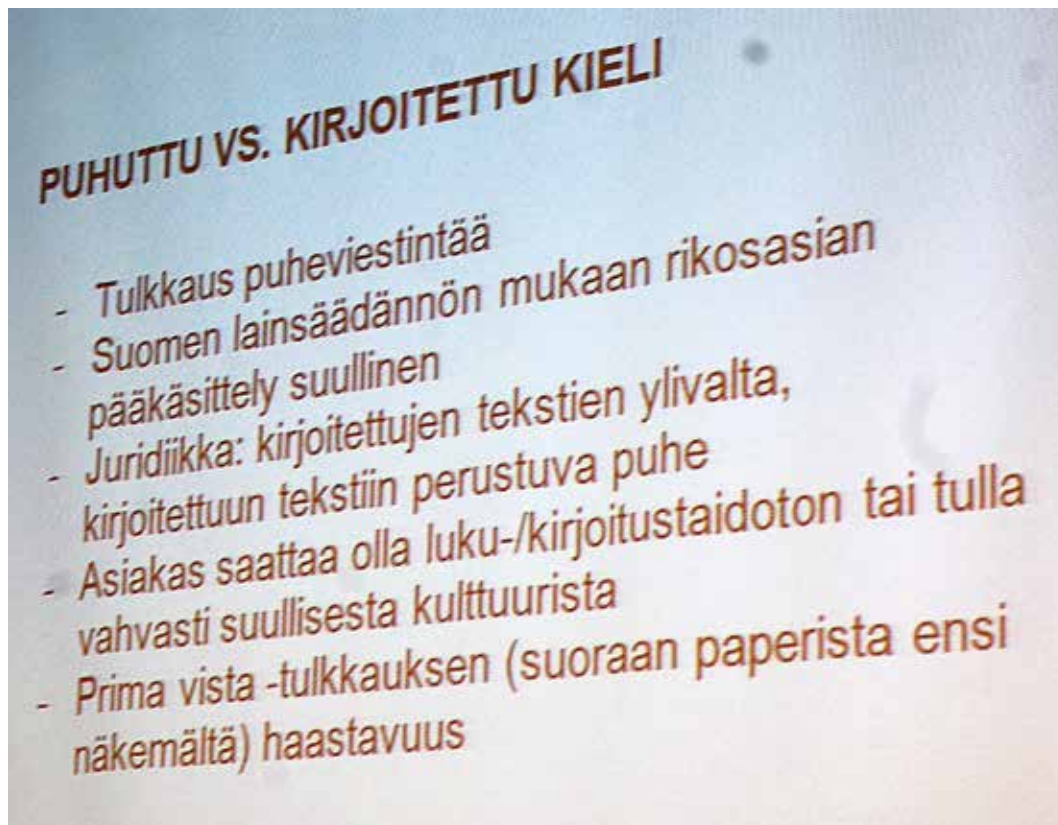
Tulkki on myös kulttuurintutija

Josluentoyleisön joukossa oli vielä joku sellainen, joka luuli oikeussalissa tapahtuvan tulkkauksen olevan pelkkää monotonista kielenkääntämistä, saivat nuo luulot kyytiä. Keski-Suomen tulkkeskuksen johtaja **Veera Rautavuoma** levitti kuultavaksi tulkkausprosessin koko laajuuden ja siinä tarvittavan mittavan taustatyön ja tiedon. Suomessa on tulkkausten tarve oikeudenkäytössä kasvanut melkoisiin mittoihin. Esimerkiksi Keski-Suomen tulkkeskuksen tarjonnassa on noin 50 kieltä.

Ilman pohja- ja ennakkotietoja ei tulkkaamaan ryhdytä tai ei ainakaan pitäisi ryhtyä. Oikeusasioissa huolellista pohjatusta vaatii jo terminologia ja sen selvittäminen. Asiakkaan on tiedettävä mistä puhutaan ja miten, samoin on tiedettävä tulkin ja tuomarin.

Rautavuoma peräsikin oikeustulkkaamiselle yhteisiä kriteerejä, hän arveli suomalaisessa tulkki maailmassa olevan vielä merkittävän määrän laadullista kirjautta.

Tulkin tehtävässä on saatava asia ymmärretyksi molemmilla puolilla ja se merkitsee myös kulttuurillisen tiedon tarvetta ja osaamista. Kieli näet, on muutakin kuin puhuttuja sanoja. Taustalla on paljon muutakin, on kansa ja sen tavat, historia, koko elämä, jotka antavat kielelle merkityksen. Näin ollen ei pelkkä sanojen kääntäminen riitä.

Olli Varila

Hovioikeusuudistus toi joustavuutta

Hovioikeuden presidentti **Olli Varila** selvitteli uudistuneen hovioikeusmenettelyn käytäntöihin tuomia muutoksia. Varilan mukaan uudistus toi joustavuutta prosessiin.

-Uudistuksen mukanaan tuoma joustavuus näkyy hovioikeuteen tulevien valitusten määrän huomattavana vähenemisenä.

-Hovioikeuden tehtävä on korjata ja oikoa, Varila totesi ja muistutti että painopiste on kärjäoikeudessa.

Keskeistä: "Kärjäoikeuden antaman tuomion jälkeen asianosaisten on selvittävä muutoksenhaun edellytykset ja mahdollisesti vaadittavan jatkokäsittelyluvan myöntämisperusteet sekä tarkkaan harkittava mahdollisuutta hakea muuosta tuomioon suoraan korkeimmalta oikeudelta."

Hallitussihteeri Mika Rislan terveiset eivät tuoneet lohtua

Siitä on jo vuosia, kun oikeusministeriön edustaja on tuonut koulutusristeilylle osallistuville lautamiehille myönteisiä terveisitä tai iloisia uutisia. Eikä niitä tullut nytkään. Oikeusministeriön edustajan, hallitussihteeri **Mika Rislan** ainoat lohduttavat sanat tulevista lautamiesten käytön karsimisista olivat nämä: "korostan, että kysymyksessä on vasta virkamiestyöryhmän esitys".

Oikeusministeriön säästöohjelmaa siteerannut Risla myös kertoi, ettei ainakaan tämän hallituskauden aikana tapahdu radikaaleja muutoksia lautamiesten käytössä kärjäoikeuksissa.

Seuraavan hallituksen kausi onkin sitten toinen juttu, sillä oikeusministeriölle asetettuja säästötavoitteita yritetään saada toteutumaan ja prosessissa yksi tekijä on lautamies- eli maallikkotuomarijärjestelmä. Rislan esitys oli viesti siitä, ettei lautamiesten käytön tulevaisuus ole lainkaan vankalla pohjalla.

Risla arvioi tulevaisuuden tuovan mukanaan oikeudenkäyttöön myös yhä enenevässä määrin sähköisyyttä, esimerkiksi videoneuvotteluja ruotsin mallin mukaisesti. Ruotsissahan kaikki oikeudenistunnot videoidaan. Videointi mahdollistaa prosessin seuraamisen maantieteellisestä sijainnista riippumatta.

Myös lautamiesten käytön vähentäminen on säästökäskyn saaneen oikeusministeriön eräs säästökonsi ja muun muassa lautamieskokoonpanoja on kaa vailtu muotoon 1+2, nykyisen 1+3 sijaan.

Tällä hetkellä lautamiehiä eli maallikkotuomareita on Suomessa noin 1700.

Mika Risla

Videoitse tapahtunut ensimmäisen kauden lautamiesten perehdyttäminen tehtäväänsä oli Suomessa ainutlaatuista. Reaaliaikaista koulutusta pidettiin onnistuneena ja se merkinnee vastaavanlaista toimintaa jatkossakin.

Ensimmäisen kauden lautamiehille perehdyttämiskoulutusta reaaliajassa kautta maan

Rovaniemeltä lähetettiin ensimmäisen kauden lautamiehille tärkeää perustietoa videoiden välityksellä ympäri Suomen. Näin kattavasti ei videoneuvottelujärjestelmällä ole aiemmin tietoa jaettu. Videoneuvottelujärjestelmässä reaaliaikaisesti lähetettyä koulutusta voitiin seurata lähes kaikissa kärjäoikeuksissa.

Ensimmäisen kauden lautamiesten perehdyttämispaketti on käytännössä suuri, oikeudenkäytön monimuotoisuuden kattava kokonaisuus. Perehdyttämiskokonaisuus sisältää myös seikkaperäisesti annettuja ohjeita siitä, miten käytännön tilanteissa oikeudessa toimitaan.

Perehdyttämispaketti kokonaisuutena muistutti lautamiehille, että "lainkäytön kansainvälistyminen ja perustuslaillistuminen edellyttävät tuomareilta valmiutta uusien oikeuslähteiden soveltamiseen. Ihmis- ja perusoikeusmyönteinen tulkinta velvoittavat tuomioistuimet tarkastelemaan oikeudellisia asioita modernin eurooppalaisen oikeusvaltion päämäärien mukaisesti".

Iso etu ja hyöty videopakettista on muun muassa se, että yhdenaikaisuuden lisäksi jaettava tieto on kaikille samaa. Se auttaa yhteisten pelisääntöjen omaksumisessa ja säilymisessä.

Oikeusministeriön hallinnonalaa

Hallitussihteeri **Mika Rislä** oikeusministeriöstä selvitti ensimmäisen kauden lautamiehille tuomioistuinlaitoksen rakennetta ja sitä, mikä on lautamiehen osa isossa kokonaisuudessa.

Rislä selvitti ensimmäisen kauden lautamiehille, että tärkeän perehdyttämisen tarkoitus on antaa uusille lautamiehille yleiskuvaus suomalaisesta tuomioistuinjärjestelmästä ja lautamiehistä sen osana. Luennossa tuli esille oikeusministeriön hallinnonalan rakenne ja sen eri osien tehtävät.

Rislä muistutti myös, että kärjäoikeuden lautamiehiä ei valita sen vuoksi että he edustaisivat jotakin tiettyä asiantuntemusta tai tiettyä intressitahoa.

-He edustavat vain itseään ja omaa näkemystään asian ratkaisemisessa.

Edessä vasemmalta Lapin kärjäoikeuden laamanni Seppo Kankkunen, hovioikeuden presidentti Esko Oikarinen, oikeusministeriön koulutusasiiantuntija Kati Kivistö, järjestösihteeri Im Anu Heinänen, hänen takanaan luennoitsija Lapin kärjäoikeuden osastosihteeri Marketta Kellokumpu.

Hallitussihteeri Mika Rislä selvitti osallistujille, millainen on oikeusministeriön hallinnonalan kokonaisuus.

Professori Mikko Vuorenpää

Prosessioikeutta

Menettely rikosasiassa oli prosessioikeuden Turun yliopiston professori **Mikko Vuorenpään** luennon ensimmäinen aihe. Vuorenpää selvitti myös rikosprosessin peruskäsitteet ja menettelyt sen eri vaiheissa.

Toisena aiheenaan Vuorenpää selvitti prosessin osallisten tehtäviä ja muistutti ettei prosessi ole olemassa vain itsensä vuoksi, vaan sen avulla pyritään toteuttamaan aineellista oikeutta.

Osiossaan Oikeudenkäynti rikosasioissa, Vuorenpää kuvasi muun muassa esitutkinnan ja tuomion sisällön väliset käsittelyvaiheet ja toimenpiteet. Lautamiesten perehdyttämiskoulutukseen asianajajan näkemykset toivat asianajaja **Timo Niemi** Helsingissä ja asianajaja **Juhani Karvo** Rovaniemellä.

Asianajaja Juhani Karvo

Osastonjohtaja Matti Palojärvi käsittelee käräjäoikeuden näkökulmaa Helsingissä.

Rovaniemen luennossa käräjäoikeuden näkökulmaa valotti käräjätuomari Tuula Hiukka-Poikela.

Myös lautamiesten panosta tarvitaan laadun ja luottamuksen hankkimisessa. Sitoutumisen kautta syntyy paras lopputulos, muistutti hovioikeuden presidentti Esko Oikarinen.

Käräjäoikeuden näkökulmia

Käräjäoikeuden näkökulmaa aiheesta lautamies istunnossa valottivat osastonjohtaja **Matti Palojärvi** Helsingin käräjäoikeudesta ja käräjätuomari **Tuula Hiukka-Poikela** Lapin käräjäoikeudesta.

Keskeisiä aiheita luennoissa olivat muun muassa rikosasiain menettelytapaa, esitutinnan kulkua, oikeudenkäynnin valmistelua ja pääkäsittelyä, koko oikeusprosessia ja yleisiä velvollisuuksia käsittelevä kokonaisuus. Myös lautamiehen käyttäytyminen oikeussalissa, esteettömyys, eettiset velvollisuudet ja edellytykset toimia lautamiehenä nousivat keskeisinä esille.

Lautamiesten näkökulma

Lautamiesten näkökulman istunnosta toivat esiin herastuomari **Matti Laukkanen** ja lautamies **Anu Heinänen** Suomen Maallikkotuomarit ry:stä. He antoivat ensimmäisen kauden lautamiehille muun muassa opastusta lautamiehen istuntoihin osallistumisesta ja kertoivat oikeuksista ja velvollisuuksista ja erityisesti puolueettomuuden merkityksestä.

”Lautamiehen on sisäistettävä myös muun muassa nämä asiat: käräjäoikeuden istunto alkaa sovittuna kellonaikana kun kaikki tuomioistuimen jäsenet ovat paikalla, uskontoa ja politiikkaa ei tuoda esiin lautamiehenä, tuomaritehtävässään lautamies edistää riippumattoman oikeuden toteutumista. Lautamiehet, joilla on yksilöllinen äänioikeus ovat tuomioistuimen jäseniä ja toimivat tuomarin vastuulla.”

Lautamiesten edustajat muistuttivat myös asiallisen pukeutumisen ja tyylikkaiden käyttäytymistapojen merkityksestä.

”Suhtaudu kaikkiin kunnioittavasti ja kohteliaasti, ole kiinnostunut käsiteltävästä asiasta”

Palkkiot ja korvaukset

Palkkioita ja korvauksia käsittelevät käräjäoikeuden sihteeri **Marja-Leena Tuorma** ja toimistos sihteeri **Pirkko Nissilä**, Helsingin käräjäoikeudesta. Rovaniemellä samasta aiheesta luennoi Lapin käräjäoikeuden osastosihteeri **Marketta Kelokumpu**.

Lautamiehen muotokuvaa

Hovioikeuden presidentti **Esko Oikarinen** selvensi lautamiehen olemusta ja rakens kuuliijoille muun muassa hyvän lautamiehen muotokuvaa ja kertoi uusista haasteista.

-Lautamiehen aseman korostuminen ja vastuun lisääntyminen asettavat lautamiehen tuomariudelle ja ylipäänsä lautamiestoiminnalle aivan uudenlaisia vaatimuksia ja haasteita, Oikarinen selvitti. Hänen mukaansa hyvä lautamies on tällainen: Hän on harkitseva ja rohkea tuomaan esille oman näkemyksensä. Hän on hyvä kuuntelija. Hän ei ole johdateltava, ei syyttää eikä puolustaja, vain tuomari, jonka ohjenuorana on ainoastaan laki. Hän on puolueeton maallikko ja poliittisesti riippumaton. Hän tutkii asiat ensin ja vasta sitten ”hutkii.”

Toimistos sihteeri Pirkko Nissilä käräjäoikeuden sihteeri Marja-Leena Tuormaa

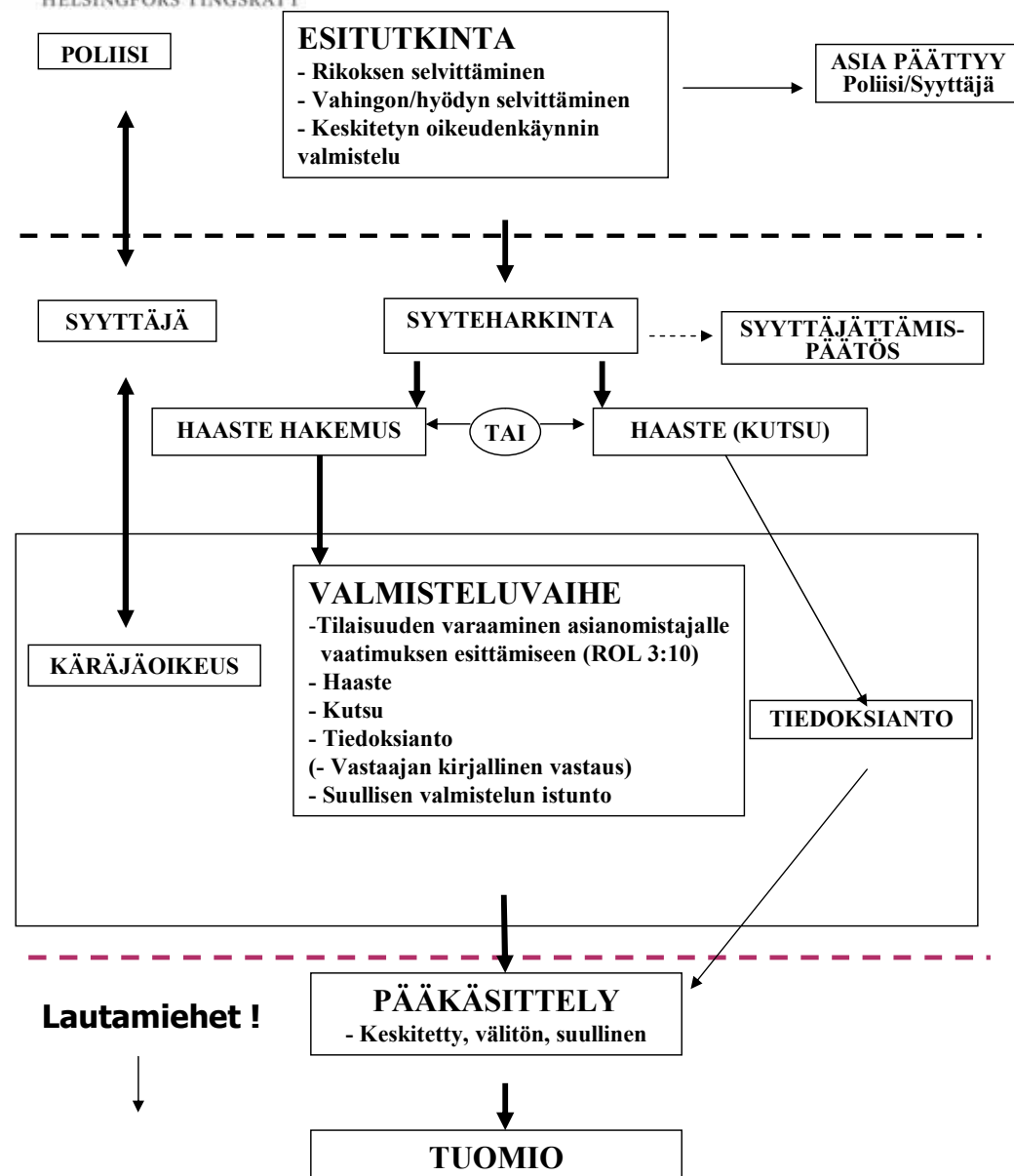

Perehdyttämiskoulutus. Vasemmalta oikeusministeriön koulutusasiantuntija Kati Kivistö ja koulutuskoodinaattori Aino Weissenfeld. Oikealla Suomen Maallikkotuomarit ry:n järjestösihteeri Anu Heinänen. (kuva: Matti Laukkanen)

Helsingissä järjestetyn uusien lautamiesten perehdyttämispäivän osallistujia.

RIKOSASIAIN MENETTELYTAPA

Lautamies istunnossa Historiasta tähän päivään

- maallikot ovat toimineet oikeudessa useita vuosisatoja
- v. 1969 lautamiesten määrä kihlakunnanoikeuksissa väheni 12-7 lautamieheen, heillä **kollegiaalinen** äänioikeus
- v. 1993 käräjäoikeudet, kokoonpanossa on puheenjohtaja + 3 lautamiestä ja jokaisella on yksilöllinen äänioikeus
- käräjäoikeuksia oli aluksi 70, vuonna 2008 oli 51 ja vuonna

- 2009 jäi enää 27 ja lisäksi muutama sivutoimipaikka
- kaudelle 2009-2012 on valittu 2202 lautamiestä
- kaudelle 2013-2016 on valittu 1738 lautamiestä

5.3.2013 Mia /Ahe

www.suomenlautamiehet.fi

Istuntokokoonpanossa lautamies on maallikkotuomari

Maallikkotuomarin toimintaa ohjaavat:

- **vannottu vala** tai annettu vakuutus
- oikeudenmukaisuus, rehellisyys, tasapuolisuus ja riippumattomuus
- **oikeuden toteutuminen** Suomen lakien mukaan
- ennakkoluulottomuus, yhdenvertaisuus lain edessä
- sitoutuminen tehtävään osana Suomen oikeuslaitosta
- **ratkaisupakko** ja **tuomiopakko**

Tutustu "Lautamiesten eettiset ohjeet" www.suomenlautamiehet.fi

5.3.2013 Mia /Ahe

www.suomenlautamiehet.fi

Istuttopäivän alku

Ajoissa paikalle

- turvatarkastus
- henkilökortilla sisään
- käräjäoikeuskohtaisia eroja

Täsmällisyys

- ajoissa istuntosaliin, sillä istunto alkaa vasta kun tuomioistuin on paikalla
- puhelimet, läppärit, kamerat, nauhurit pidettävä suljettuna

Pukeutuminen

- asiallista ja siistiä
- ei huomiota herättävää

5.3.2013 Mia /Ahe

www.suomenlautamiehet.fi

"Älä varasta lapsen elämää"

Tämän vuoden lautamiespäivien perinteisen Lautamieskirkon pääareena oli Jyväskylän kaupunginkirkko.

Jyväskylän lautamiespäivien koulutusluentojen johtavana teemana oli lastensuojelu ja samaa teemaa käsitte- li lautamieskirkon saarnassaan myös pastori **Satu Konsti**. Marian ilmestymispäivänä hän totesi lapsen saamisen perheeseen olevan ison asian, tuohan hän perheeseen ison muutoksen, onnen, ilon.

-Mutta on olemassa myös toinen todellisuus, muistutti Konsti. Hän avasi tuota toista todellisuutta ottamalla esiin perheiden lisääntyvän pahoinvoinnin ja lapsen avuttoman ja hämmentävän olotilan tuon kaiken keskellä.

Kirkkoon kokoontuneita maallikkotuomareita Konsti johdatti lapsen todellisten tarpeiden lähteille muun muassa lukemalla lapsen kymmenen käskyä:

Lapsen 10 käskyä vanhemmilleen

- 1) Minä olen vasta lapsi, sinun kauttasi olen olemassa. Älä hylkää minua, sillä minulla ei ole muita vanhempia.
- 2) Älä turhaan moiti minua, sillä mitä enemmän minua moitat, sitä vähemmän sinun sanasi minulle merkitsevät.
- 3) Muista pyhittää aikaa myös minulle, sillä miten käytät aikasi, niin jaat sydämesi ja jollat sinä minua rakasta, ei minusta koskaan tule ihmistä.
- 4) Kunnioita poikaasi ja tyttäresi, jotta myös hän oppisi kunnioittamaan elämää itsessään ja muissa olennoissa.
- 5) Älä tapa tunteitani, ajatuksiani ja yrityksiäni, minulle suuria, vähättelemällä, välinpitämättömyydellä. Etkä sinäkään osannut pienenä kaikkea.
- 6) Älä tee aviorikosta, sillä minä kärsin siitä eniten.
- 7) Älä varasta elämäni asettamalla kannettavakseni sinun täyttymättömiä toiveitasi, kaunoja tai harhojasi, sillä minun on tehtävä omat erehdykseni.

Lautamieskirkossa saarnannut pastori Satu Konsti sai puheenjohtaja Matti Laukkaselta "luentolajaksi" Suomen lautamiehet ry:n historiikin.

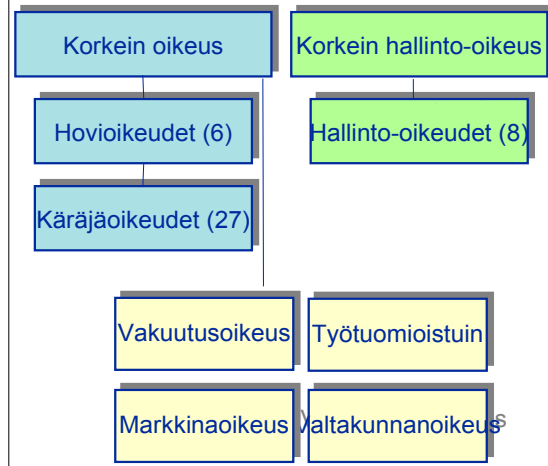
- 8) Älä anna väärää todistusta todellisuudesta tyrkyttämällä omaa katsomustasi, sillä minun tulee saada uskoa, vaikket sinä uskoisi, toivoa vaikket sinä toivoisi, sillä varsin pian minä tulen huomaamaan, ettet sinä ole kaikkietietävä, eikä sinun arvoasi vähennä, jos olet antanut minulle mahdollisuuden.
- 9) Älä himoitse asioita, jotka eivät ole sen arvoisia, sillä sinun halusi eivät voi olla vaikuttamatta minun elämäni.
- 10) Älä anna minulle kaikkea mitä minä haluan, sillä vapaamielisytesi on niin usein vain välinpitämättömyyttä, anteliaisuutesi huonoa omaatuntoa, suvaitsevaisuutesi ihanteiden sortumisesta syntyntä voimattomuutta, taipuvaisuutesi tyhmää mielipiteettömyyttä, joustavuutesi periaatteettomuutta ja mukavuudenhalua.

Kanttorina lautamieskirkossa oli **Pekka Björninen**.

Perinteinen sunnuntaiaamun kirkkotilaisuus ei välttämättä ollut yleisömenestys.

Tuomioistuimet

Vaitiolovelvollisuus

- Lautamies on valansa mukaisesti velvollinen pitämään salassa neuvottelut ennen ratkaisua sekä sen jälkeen.
- Jos juttu on käsitelty suljetuin ovin, jolloin yleisön pääsy kärjäsalin on kielletty, lautamies ei saa kertoa edes oikeudenkäynnin kulusta.
- Lautamiehen ei tule selitellä ratkaisuja kenellekään, ei ainakaan lehdistölle.
- Kärjäoikeus huolehtii tiedottamisesta
- Lautamies on virkamiehen tapaan rikos- ja vahingonkorvausvelvollinen

Päivärahat ja ateriakorvaus 1.1.2013

Päivärahaa ja ateriakorvausta maksetaan istunnon keston ja matkan pituuden mukaan. Virkamatkan laskenta alkaa, kun lautamies lähtee kotoa/työstä ja päättyy, kun hän istunnon jälkeen saapuu kotiin/työhön.

- ateriakorvaus on **9,50 euroa**, kun virkamatkan kesto on **yli 4 tuntia** ja matkan pituus yhteen suuntaan on **väh. 10 km**
- osapäiväraha on **17 euroa**, kun virkamatkan kesto on **yli 6 tuntia** ja matkan pituus yhteen suuntaan on **yli 15 km**
- kokopäiväraha on **38 euroa**, kun virkamatkan kesto on **yli 10 tuntia** ja matkan pituus yhteen suuntaan on **yli 15 km**

Lautamieshistoriaa on aiemmin tallennettu kahteen kirjaan. Toinen on 35-vuotishistoriikki, toinen 40-vuotishistoriikki. Myös lautamieslehdet ovat historiallisia dokumentteja. Nyt on vuorossa elokuva, siinä kerrotaan lautamiesten toiminnasta ja tehtävistä tässä ajassa. Elokuvalle on myös koulutuksellinen funktio.

Elokuva tulee osaltaan täydentämään kirjallisiin dokumentteihin tallennettua tietoa.

Maallikkotuomaritoimintaa ikuistetaan elokuvaksi. Tuottaja ja käsikirjoittaja on valittu ja ensimmäisiä otoksia on jo taltioitu. Kuvaukset ja haastattelut erilaisissa lautamiestahtumissa jatkuvat.

-Lisää kuvataan eri tapahtumista, lautamiestyöstä yhteistyökumppaneiden kera ja myös haastatteluja tehdään, sanoo puheenjohtaja **Matti Laukkanen**.

-Toiminnasta kokonaisuutena tehdään elokuva ja otoksia siihen kuvataan jatkuvasti. Ensi syksyn koulutusristeilyllä taltioidaan materiaalia kolmen päivän ajan, joten nyt lautamiehilläkin on tilaisuus päästä filmiin, sanoo Laukkanen.

"Yle näyttänyt jo vihreää valoa"

Laukkanen mukaan elokuvan tärkeitä tehtäviä tulevat olemaan tiedon jakaminen, historian tallentaminen ja koulutuksellinen käyttö. Aiemmin ei lautamiestoiminnasta ole elokuvaa tehty, on vain "Härman häijyistä" kuvattuja pätkiä.

-On erittäin tärkeää dokumentoida lautamies / maallikkotuomaritoimintaa myös elokuvana, ovathan maallikkotuomarit oleellinen osa suomalaista oikeuslaitosta.

Elokuva on tarkoitus rakentaa vankalle pohjalle ja laadukkaiden taustavaimien tukemana.

-Yle on jo näyttänyt meille vihreää valoa. Toivoakseni saamme elokuvaa varten sekä julkista, että säätiöiden rahoitusta. Rahoitusasiassa edetään jo tämän kesän ja syksyn aikana, sanoo Laukkanen. Hän arvioi elokuvan valmistuvan vuoden 2014 loppupuolella.

Lautamieshistoriaa on yhdistyksen taholta aiemmin tallennettu kahteen historiankirjaan, yhdistyksen pöytäkirjoihin ja vuosikertomuksiin sekä järjestön julkaisemaan Lautamies -lehteen.

Lautamiesten Koulutuspäiväristeily 14-16.9.2013

Huom! LM-elokuvaa varten risteilyn tapahtumia taltioidaan filmille eri tilanteissa.

Lauantai 14.9.2013

Olympiaterminaali, Tallink Silja m/s Silja Serenade

11.45- Maihinnousukorttien jako, Matkapojat Oy

Seminaaritala Atlantis Palace, kansi 7

12.00 Avajaiskahvit seminaaritalan aulassa

Päivän teema: MUUNTUNUT RIKOLLISUUS - "puukkotappelusta - identiteettikaappaukseen"

13.00 Koulutuspäivien avaus, puheenjohtaja Matti Laukkanen

13.10 Miten on muuntunut Korkein Oikeus, oikeusneuvos Hannu Rajalahti, KKO

13.40 Muuntunut rikollisuus arjessa, rikososaston joht. Ritva Elomaa, Helsingin rikospoliisi

14.10 KRP:n moninainen rooli, poliisineuvos Rauno Ranta, KRP

14.40 TAUKO 30 min / Hyttien vastaanotto

15.10 Julkisuudenhenkilöitä koskevat oikeudenkäynnit, ApVKS Jorma Kalske.

15.40 Työkalupakkina Tuomiovalikoima/ perustelut, laamanni Hannu Lindberg, Pohjois-Savon KO

16.10 Näkemyksiä: Onko suunta oikea? os. joht. Hannu Laitinen, Pohjois-Savon KO

16.30 Keskustelufoorumi, paneeli: luennoitsijat / yleisö / kirjalliset kysymykset

16.50 Muistamiset ja esittelyt, x-hall. jäsenet ja muut ansioituneet

17.00 Koulutuspäivän päättäminen., puheenjohtaja Matti Laukkanen

17.30 Illallinen kansi 6.

20.00- 22.00 Lautamiestanssit kansi 13, New York -baari ht Jukka Ohra-aho

Sunnuntai 15.9.2013

Buffet Serenade, kansi 6

7.00- 9.30 Meriaamiainen

9.40 Laiva saapuu Tukholmaan Värtanin satamaan

10.15 - 12.30 Vierailukohteet: Tukholman KO vierailu ja Ritarihuone

Seminaaritala Atlantis Palace, kansi 7

12.30 Päiväkahvitarjoilu itsepalveluna

13.15 Arpajaiset

Päivän teema: ENSIMMÄISEN KAUDEN LAUTAMIES. "Mitä kaikkea eteen tuleekaan?"

13.25 Koulutuspäivien avaus, puheenjohtaja Matti Laukkanen

13.30 kyytiä, VKS Matti J Nissinen, VKS-virasto

14.00 Lautamiestuomarina, Miksi rikoslaki on niin kuin se kirjoitetaan, eikä niin kuin se luetaan, professori Mikko Vuorenpää, Turun yliopisto

14.30 Koetaanko lautamiehet kärjätuomarin kilpailijaksi?

Hallintojoht. Tarja Honkanen ja osaston joht. Matti Palojarvi, Hels. KO

15.00 TAUKO 20 min

15.20 Yhdistykset esittäytyvät: Kuopion LMP 2014 lautamiestoimikunta

15.30 Kärjaoikeuslain muutos ja näkykö vallan kolmijako enää lainvalmistelussa?

Ap.os.pääll. Heikki Liljeroos, Oikeusministeriö

15.50 Miten tulee parantaa perehdyttämistä? Koulutuspäällikkö Jorma Hirvonen, Oikeusministeriö

16.10 Lautamies valintavision esittely/ kommentointi ehdotuksen sisältöön, ht. Matti Laukkanen, Im Anu Heinänen. Kommentointiraati: Hels.KO. siht.Marja-Leena Tuormaa, tsto.siht. Pirkko Nissilä ja kaksi lautamiestä risteilyn osallistujista.

16.30 Keskustelufoorumi, paneeli: luennoitsijat / yleisö / kirjalliset kysymykset

16.50 Koulutuspäivien päättäminen puheenjohtaja Matti Laukkanen

17.30 Illallinen kansi 6.

20.00- 22.00 Lautamiestanssit kansi 13, New York -baari ht Jukka Ohra-aho

Maanantaina 16.9.2013 klo 09.55 laiva saapuu Helsinkiin.

Hannu Laitinen
Käräjätuomari,
osastoryhmän johtaja
Pohjois-Savon kärjäoikeus

Peiton jatkaminen Hölmölän tapaan

Taas ilmestyi uusi mietintö oikeudenhoidon "uudistamisesta". Pelkkä ylimalkainen silmäily paljastaa, että laatijat ovat kaukana käytännön oikeuselämästä. Lukiessa oikein naurattaisi ellei kysymys olisi vakavasta asiasta ja tietäisi, etteivät tekijät suvaitse naurua.

Mietinnössä esitetään taas kärjäoikeuksien karsimista ja väitetään sillä saavutettavan säästöjä. Mistä säästöt syntyvät, ei tietenkään kerrota. Pahin virhe on siinä, että kustannussäästöt, kenties muutama työpaikka, tulisi omalta hallinnonhaaralta, mutta ei oteta lainkaan huomioon, mitä lisäkustannuksia syntyy esimerkiksi poliisitoimelle, kun istunnoista poisjääneitä joudutaan rahtaamaan kauas istuntoon ja syöttämään päiväkausia.

Nykyään, kun istuntopaikat ovat vielä suhteellisen lähellä, poisjääneen noutaminen onnistuu usein samaan istuntoon, mutta tulevaisuudessa ei. Tulevaisuudessa poliisipartioiden aika kuluu rahtaustöissä. Mietinnön tekijöille pyydän saada kertoa, että suurin osa rikosjuttujen asiakkaita on ajokortittomia alkoholisteja.

Selvää on, että lisäkuluja valtiolle tulee myös vieraalle paikkakunnalle kiirehtävien avustajien ja asianosaisten ja todistajien kuluista ja palkkiosta sekä vaikkapa lautamieskuluista sikäli, kun lautamiehiä ei mietinnön laatijoiden viisaudesta karsita kokonaan pois. Osa parhaimmista avustajista ei lähde kuluttamaan aikaansa reissaamiseen, mikä voi vaarantaa syrjäseutujen ihmisten oikeusturvaa. Sillä tietenkään mitään väliä ole kuten ei silläkään, että itse maksavien kansalaisten kulut kasvavat.

Uudistajat puhuvat muissa yhteyksissä mielellään työhyvinvoinnista, mutta viis veisaavat siitä, miltä siirtojen uhkaamista työntekijöistä tuntuu ja mitä hankaluuksia heille aiheutuu. Tyypillistä on, että mietintöön tämän peitteeksi laitetaan toteamus henkilöstön eläköitymisestä ennen siirtoja.

Saatan tietoon, että moni siirron uhkaama ei ole vielä täyttänyt 60 vuotta. Mahdollista on niinkin hupaisa tapahtuma, että Kouvolan hovioikeuden väki ensin siirretään Kuopioon ja sitten kohta hovioikeus lopetetaan Kuopiosta.

Yhtenä perusteena on viitattu puhelin- ja videokuulemisen lisäämiseen. Ei varmaankaan ole huomattu, että oikeussali on ihmisille pelottava paikka, jossa on astetta vaikeampaa valehdella kuin kotona tai kaukana videoyhteyden päässä istuttaessa. Tämän olisi saanut tietää kokeilta asianajajilta.

Yhtenä säästökeinona esitetty kirjallisen menettelyn lisääminen taas aiheuttaa päätöksen tekijän etääntymisen entistä enemmän tuomittavasta asiasta ja ihmisestä. Automaatti riittäisi päätöksen tekoon tällaisessa menettelyssä.

Minun puolestani säästöjä voisi hakea hovioikeuksista ja korkeimmasta oikeudesta. Suurin osa ratkaisusta perustuu puhtaaseen harkintaan. Erityisesti, jos tuomio on tehty kolmen tuomarin tai tuomarin ja lautamiesten kokoonpanossa, on tarpeetonta arpoa uusi ratkaisu hovioikeudessa. Ei siellä ainakaan suurempaa viisautta ole. Myös korkeimpien oikeuksien väkeä voidaan karsia. USA:n korkeimmassa oikeudessa on tietääkseni vain seitsemän jäsentä. Valtio on kuitenkin pikkuruinen isompi.

Valitettavaa on, että tällaiset mietinnöt tahtovat toteutua. Vähän ilkeästi voi todeta, että päätökset tehdään tärkeimmiltä osin ensin ja sitten valitaan sopiva toimikunta kirjoittamaan mietintö. Tähän sitten vedotaan totuutena.

Mihinkä sitten liittyy hölmöläisten peitto? No hölmöläisetkinhän leikkasivat toisesta päästä ja lisäsivät toiseen päähän.

"Kansalaisten luottamus oikeuslaitosta kohtaan on säilytettävä"

Oikeusministeri
Anna-Maja Henriksson

Helsingin Messukeskuksessa 15.3. järjestetyssä Oikeuslaitospäivässä visioitiin "Uuden sukupolven oikeuslaitoksen" ja "oikein kohdennetun oikeusturvan" olemusta useiden oikeudenhoidon toimijoiden näkökulmasta.

Murroskautaan eläville, sukupolvenvaihdon pyörteisillä eläville oikeuslaitokselle kasaa monimutkaistuva ja kansainvälistyvä yhteiskunta. Myös talous, käytännössä säästövelvoitteet ja rahapula -kokonaisuus, asettaa reunaehdot oikeuslaitoksen kehittämiselle.

Päivän aikana etsittiinkin suuntaviivoja ja rakenneai-neita tulevaisuuden oikeuslaitoksen käyttöön. Noita rakennusaineiksi tulevaisuuden oikeuslaitoksen oikeuslaiton tarpeisiin arveltiin löytyvän yhteistyöstä, halusta ottaa mukaan jotain vanhaa, jotain lainattua ja jotain ihan uutta. Asiaa pohtimaan kokoontui tuomioistuimien ja hallintotuomioistuimien tuomareita, syyttäjiä, asianajajia ja julkisia oikeusavustajia.

"On valittava vähemmän pahat vaihtoehdot"

Oikeuslaitospäivän avannut Suomen Asianajaliiton puheenjohtaja **Mika Ilveskero** muistutti kuulijoita pienten säästöjen vaikutuksesta:

-Kun oikeuslaitoksen budjetti on pieni, runsaat 400 miljoonaa euroa, puolet oikeusministeriön kokonaisbudjetista, niin valtion kokonaistalouden kannalta katsottuna mitättömällä säästötoimenpiteillä on suuri vaikutus oikeuslaitoksessa.

Liisa Vehmas

Aiheesta Läpinäkyvyys oikeuslaitoksessa -näkömyksiä esitti Nelon uutisten toimittaja Susanna Reinboth.

-Mutta jos poliitikot eivät anna näitä pieniksikään kutsuttuja ropoisia, on pakko tehdä jotain eli valittava vähemmän pahat vaihtoehdot, Ilveskero arveli.

Oikeusministeri **Anna-Maja Henrikssonin** mielestä on selvää, että säästöt koskevat myös oikeushallintoa. Henriksson totesi, ettei valtion menoja voi enää leikata juustohöylällä.

-Sen sijaan on tarkasteltava jokaisen hallinnonalan erityispiirteitä ja niiden laajempaa merkitystä demokratian, oikeusvaltion ja yhteiskuntamme kannalta. Emme voi sulkeutua kuplaan ja kieltäytyä näkemästä sitä, mitä yhteiskunnassa tapahtuu.

-Nyt on pystyttävä tehostamaan nykyistä, osin jopa luopumaan vanhasta. Myös tuomioistuinten asiamäärää tulisi pystyä vähentämään. Uudistuksessa meidän on myös turvattava, että kansalaisten luottamus oikeuslaitosta kohtaan pysyy edelleen korkealla tasolla, Henriksson muistutti.

Tavoitteena hyvä laatu ja nopea toteutuminen

Toimivasta oikeuslaitoksesta luennoinut kansliapäällikkö **Tiina Astola** oikeusministeriöstä kertoi, että hallituksen ohjelmassa on velvoite laatia aiempien toimintaohjelmien pohjalta oikeusturvaohjelma, jossa tavoitteena on oltava oikeudenhoidon hyvä laatu ja oikeuden nopea toteutuminen. Astola listasi tärkeimmän tulevaisuuden toimenpiteet ja tarpeet.

- 1) Perus- ja ihmisoikeuksien edellyttämä oikeusturva on jatkossa tuotettava nykyistä vähemmällä kokonaiskustannuksilla eli oikeudenhoidon tehokkuutta on parannettava.
- 2) Koska oikeuslaitoksen menoista kolme neljäsosaa kohdistuu henkilöstöön (myös osa toimitila- ja tietotekniikkamenoista seuraa henkilöstömäärää), ainoa tapa merkittävästi vähentää kustannuksia on vähentää henkilöstöä. (Tähän ajallisesti tarjoaa mahdollisuuden suuri eläköitymisaalto oikeuslaitoksessa)
- 3) Henkilöstöä ei voi vähentää vähentämättä työmäärää eli käsiteltäviä asioita. Tästä seuraava pääkysymys tietenkin on se, miten voidaan vähentää juttuja heikentämättä oikeusturvaa.

-Voisimmeko ajatella, ettei oikeudellisiakin kysymyksiä sisältävissä asioissa tuomioistuin välttämättä olekaan se paikka, missä asia on ratkaistava? Voidaanko sovittelua käyttää enemmän?

"Mersu ei kulje Mossen moottorilla"

Aiheesta Rikosvastuun toteuttaminen muutoksen kourissa -vai muutoksen veturina, luennoinut valtakunnansyyttäjä **Matti Nissinen** muistutti esityksessään että köyhällä ei ole vara ostaa halpaa ja että Mersu ei kulje Mossen moottorilla.

Nissisen mukaan, kun katse kuitenkin on suunnattava tulevaisuuteen, on pohdittava kustannustehokkaita uusinwestointeja. Nissinen julisti Pannaan mm suuret näennäis uudistukset, lyhytjännitteisen kehittämistyön ja tempoilevan johtamisen.

Lainkäytön onnistuminen riippuu tuomioistuimesta

Hovioikeuden presidentti **Pertti Nieminen** Kouvolan hovioikeudesta muistutti, että lainkäytön onnistuminen riippuu paljolti myös tuomioistuimista itsestään.

-Lyhyesti sanottuna keskeiset keinot lainkäytön onnistumiselle ovat seuraavat: Oikeusturvan taso ja tavoitteet pitää oikeusvaltion velvoitteiden puitteissa mitoitaa sellaisiksi, että ne vastaavat kantokykyämme ja että tuomioistuimet kykenevät täyttämään tehtävänsä ilman nykyisenlaisia ongelmia. Tehtävien ja resurssien pitää olla tasapainossa.

-On todennäköistä, että tuomioistuimia, kuten muitakin virastoja, joudutaan edelleen yhdistämään ja näin osaltaan turvaamaan toimintaedellytyksiä.

Tuomioistuinta on johdettava

Kuopion hallinto-oikeuden ylituomari, Itä-Suomen ja Tampereen yliopistojen julkisoikeuden dosentti **Veijo Tarukannel** muistutti, että tuomioistuinta on johdettava sekä hallinto-oikeuden lainkäytössä että muussakin toiminnassa.

-Silloin tällöin törmää ajatteluun, että tuomioistuinten johtamisessa olisi tuomareiden ja lainkäytön riippumattomuuden vuoksi erityisiä hankaluuksia tai johtaminen olisi voimakkaasti rajoitettua.

-Tuomioistuintoiminnassa todellakin vallitsevat molemmat edellä mainitut riippumattomuudet. Kuitenkin monella muullakin yhteiskunnan ja yrityselämän lohkolla on alueita, joiden kohdalla voidaan nostaa esiin samantapaisia tekijöitä: tieteen vapaus ja riippumattomuus, innovaatiotoimintojen vapaus ja riippumattomuus, erilaiset salaisuuksiin liittyvät tekijät ynnä muuta.

-Ei tuomioistuintoiminta ole johtamisen kannalta mikään erityinen alue. Se on ainoastaan sellainen kuin se on muun muassa riippumattomuuden vaikutuksesta. Se on omintakeinen alue kuten ovat monet muutkin alueet, joita tulee johtaa.

Tuomioistuinta on johdettava monista syistä. Tuomioistuin ei ole itseohjautuva järjestelmä. Tuomioistuimelta odotetaan sen päätehtävän täyttämistä. Tätä odotavat asiakkaat, yhteiskunta ja tuomioistuinten rahoittaja.

Ilman aiheetonta viivytystä

Jutun kirjaamisesta sen arkistointiin - ilman aiheetonta viivytystä oli asianajaja **Timo Mellan** luennon aihe.

-Oikeuslaitoksen kaikki toimijat ovat yksimielisiä siitä, että juttujen joutuisaa käsitteilyvaiheessa kestävät liian pitkään. Juttujen ruuhkautumiskehitys on ollut yleismaailmallinen ilmiö. Keskustelua käydään oikeuslaitoksen ohella lähes kaikissa julkisen sektorin asiantuntijaorganisaatioissa.

-Resursseja koskevassa keskustelussa on esitetty asianajajiin kohdistuvia moitteita siitä, että juttuja vireille pantaessa niitä ei tutkita ja valmistella kunnolla.

Riita-asioissa eniten viivästymistä kohdistuu laajoihin riita-asioihin.

-Juttujen kestoon koetaan vaikuttavan sellaiset sinällään oikeudenkäynnin aloittamiskynnyksen ylittävät haastehakemukset, joista kuitenkin puuttuu kantajan kannanotto oikeuskysymykseen. Niissä voi olla virheitä tai puutteita jo aivan perustiedoissa.

-Toisena kestoon vaikuttavana ovat liian laajat haastehakemukset, joihin kirjoitetaan liikaa todistustositseikkoja ja niihin liittyviä väitteitä. Ongelmallisiksi koettuihin haastehakemuksiin kirjoitetaan sivukaupalla todistelua ja referoidaan lainsäädäntöä esitöineen, joiden esittely kuuluisi vasta pääkäsittelyvaiheeseen. Ongelmatilanteet ovat palautteen perusteella poikkeuksellisia.

Tunteita ja tuloksia - aivotutkimuksen uusia tuulia oli filosofi Maija-Riitta Ollilan luennon aihe. Ollila puhui "tilaajan toiveen vastaisesti" eli lautamiesmyönteisesti.

Ylituomari Veijo Tarukannel

Tuomariliiton puheenjohtaja Anna-Mari Porkkala-Hietala ja kihlakunnansyyttäjä Sari Aho.

Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanniksi Daniel Allén

Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään kärjätuomari **Daniel Allén** 1.7.2013 lukien.

Daniel Allén on Keski-Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanni. Aikaisemmin hän on toiminut määräaikaisena laamannina, kärjätuomarina ja oikeusneuvosmiehenä. Hän on myös ollut kaupunginvaltuutettuna, nimismiehenä, oikeusavustajana sekä kaupunginvaltuutettuna. Lisäksi hän on toiminut asianajajana.

Pohjanmaan käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Johan Eklundin eläkkeelle siirtymisen johdosta.

Helsingin lautamiesten toimintaa

Tammiseminaarin aiheena oli "Nuorten syrjäytyminen". Helsingin käräjäoikeuden tervehdyksen toivat osastonjohtaja Jaana **Helander**, käräjäoikeuden sihteeri Marja-Leena **Tuormaasek** toimistosiihteeri Pirkko **Nissilä** ja Anneli **Piiparinen**. Päivän aiheen alustivat turvallisuuspäällikkö Timo **Varpula** (Vantaan opetusvirasto) aiheena "Arkirealismia kouluista", päätoiminen puheenjohtaja Timo **Valkama** (KRIS-Suomen keskusliitto) aiheena "Erityisnuorisotyö lainrikkojanuorten parissa" sekä vanhempi konstaapeli, nettipoliisi Jutta **Antikainen** (Helsingin poliisilaitos) aiheena "Nettipoliisitoiminta".

Helmikuussa 2013 tehtiin koulutusristeily Tallinnaan jatkoteemana "Nuorten syrjäytyminen", jonka alusti KRIS-Suomen keskusliitto ry:n päätoiminen puheenjohtaja Timo **Valkama**. Käräjäoikeuden edustajat laamanni Eero **Takkunen**, käräjäoikeuden sihteeri Marja-Leena **Tuormaa** sekä toimistosiihteeri Pirkko **Nissilä** ja Anneli **Piiparinen** toivat esiin lautamiesten ajankohtaisia asioita, tarkastelivat menneitä 4-vuotiskautta tilastojen valossa ja kertoivat tulevaisuuden näkymistä.

Ruotsalaisten lautamiesten vierailu KO:ssa ma 4.3.2013. Ruotsalaisia lautamiehiä saapui 11 kpl. Käräjäoikeuden sihteeri Marja-Leena **Tuormaa** toimi yhteyshenkilönä. Käräjätuomari Marjatta **Berg** esitteli käräjäoikeuden toimintaa. Ruotsinkielistä istuntoa käytiin myös seuraamassa. Helsingin käräjäoikeuden lautamiehiä edustivat Rolf **Sormo**, Göran **Berg** ja Henrica **Bargum**.

Yhdistys tarjosi ruotsalaisille lautamiehille lounaan. Jaettiin Helsingin KO:n ruotsinkielisiä esitteitä. Keskustelu oli muuten vapaata. Ruotsissa ei ole haastemiehiä lainkaan, vaan kutsut toimitetaan kirjeitse. Poissaoloja on paljon. Todistusaineisto on sähköisessä muodossa. Laivaseminaarimme tilastoja käytiin läpi. Ruotsissa lautamiehet toimivat myös Hovioikeudessa.

Vuosikokous. Käräjäoikeuden auditoriossa pidettiin maaliskuussa 2013 yhdistyksen vuosikokous, jossa sääntömääräisten asioiden lisäksi eroava, monivuotinen puheenjohtaja, herastuomari Martti **Korvenmaa** valittiin yhdistyksen kunniajäseneksi. Helsingin käräjäoikeuden laamanni Eero **Takkunen** ja monivuotinen sihteeri Anne **Korpi** saivat yhdistyksen standardin sekä hallituksen jäsen Jukka **Kuittinen** yhdistyksen kultaisen ansiomerkin. Käräjäoikeuden tervehdyksen toivat käräjäoikeuden sihteeri Marja-Leena **Tuormaa** sekä toimistosiihteeri Pirkko **Nissilä**.

Uusi hallitus: Anne **Korpi** (puheenjohtaja), Pekka **livonen** (varapuheenjohtaja, yhteyshenkilö: Suomen maallikkotuomarit), Göran **Berg** (jäsenihteeri), Sari-Marja **Piironen** (sihteeri), Asta **Ruuskanen** (tiedottaja), Jukka **Kuittinen** (koulutustoiminta), Tapani **Saari** (koulutustoiminta ja virkistystoiminta), Matti **Silvonen** (kirjanpitäjä) ja Rolf **Sormo** (yhteyshenkilö: kannattajajäsenet).

Käräjävuoden avaus pidettiin 27.03.2013 Kampin uudessa Hiljaisuuden kappelissa. Hartauden toimitti pappi Nanna **Helaakoski**, avusti rovasti, herastuomari Pekka **livonen** ja laulusta vastasi oopperalaulaja, herastuomari Petri **Silvennoinen**.

Helsingin Lautamiesyhdistys viettää 20 -vuotisjuhlaan alkuvuonna 2014. Tervetuloa.

Ruotsalaiset lautamiehet vierailivat Helsingissä.

KRP:n museossa ja Liikkuvan poliisin liikennevalvonnassa

Päijät-Hämeen ja Kymenlaakson lautamiehet tutustuivat harmaana marraskuun päivänä Vantaalla sijaitsevaan KRP:n Rikosmuseoon.

Opas kertoi monista tapahtumista, niin vuosikymmenten takaa, kuin vasta selvitetystä rikoksistakin. Näimme autenttisia, rikoksiin ja niiden tekijöihin liittyviä esineitä.

Kävimme myös katsomassa historiallista, 1930-luvulla kansainväliseen käyttöön rakennettua Malmin lentoterminalia, jossa kannatti käydä ja samalla nauttia lounasta.

Iltapäivällä tutustuimme Liikkuvan poliisin toimintaan Malmilla, missä meidät otettiin lämpimästi vastaan.

Kuulimme paljon mielenkiintoista asiaa LP:n toiminnasta ja saimme tutustua poliisin autokalustoon. Lopuksi seurasimme vielä suurella mielenkiinnolla käytännön työtä liikenteenvalvonnassa kadun varrella. (teksti: Kristiina Kiesiläinen)

Ylikomisario Kari Pesonen ja vanhempi konstaapeli Tuomas Kaukoranta esittelemässä hyvin varustettua poliisiautoa, kiinnostuneita lautamiehiä ympärillä. (kuva: Helena Sorvo)

Lautamiesten pukeutumiskoodit puntarissa

Lautamiesten eli maallikkotuomareiden on tehtävässään osattava myös pukeutua hillityn tyylikkäästi. Mikä tahansa räjäjäinen asu istuntoon ei ole sovelias. Pukeutuminen osaltaan vaikuttaa maallikkotuomarin uskottavuuteen. Kaakonkulmalla pukeutumisasiaan paneuduttiin visuaalisin keinoin, esimerkkien voimalla.

Kun Kaakonkulman käräjäoikeuden uudet lautamiehet olivat vannoneet tuomarinvalansa, saivat he (ja myös vanhat lautamiehet) seikkaperäisen näkymän siitä, miten käräjäoikeuden istuntoon ei ole hyvä pukeutua ja mikä on sopiva pukukoodi. Näyttelijöinä oli lautamiestoitokunnan jäseniä.

Idea lähti silloiselta lautamiestoitokunnalta ja laamanni **Satu Salmi** piti sitä erinomaisena. Niinpä eri tavoin pukeutuneet lautamiesmannekiinit järjestivät pukukavalkadin sekä uusille että kokeneille lautamiehille.

Lautamiesten eli maallikkotuomareiden on tehtävässään osattava myös pukeutua hillityn tyylikkäästi. Mikä tahansa asu ei sovi arvokashenkiseen istuntoon.

Herastuomarin arvoja Päijät-Hämeeseen

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden laamanni **Tuomas Nurmi** myönsi 11.4. herastuomarin arvonimiä Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa.

Herastuomarin arvonimen saivat lautamiehet **Sinikka Ruuska, Leila Ahola, Mette Christensen, Harri Hoffren, Harri Kolila, Kari Koskimaa, Arja Salila, Pentti Musakka, Paula Kukkurainen, Hannu Nenonen, Harri Niemi** ja **Merja Virkki**.

Kuvassa vasemmalta Sinikka Ruuska, Leila Ahola, Mette Christensen, Harri Hoffren, Harri Kolila, Kari Koskimaa, Arja Salila, Pentti Musakka, Paula Kukkurainen ja Hannu Nenonen. Kuvasta puuttuvat Harri Niemi ja Merja Virkki.

Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanni **Johan Eklund** on 13.12. 2012. myöntänyt herastuomarin arvonimen seuraaville lautamiehille. Österbottens tingsrätts lagman Johan Eklund har den 13.12.2012 beviljat hederstiteln häradssdomare åt följande nämndemän: **Anders Brunberg, Heikki Riihimäki, Hilikka Rinnekari.**

Vasemmalta,från vänster Heikki Riihimäki, laamanni-lagman Johan Eklund, Hilikka Rinnekari, Anders Brunberg.

Käräjähartauden kaunis perinne jatkuu

Perinteisesti tammikuussa pidettyä käräjähartaushetkeä ei enää mainittu lautamiesten saamassa kirjeessä, jossa ilmoitetaan mm. istuntopäivät ja koulutustapahtumat. Syy selvisi: muuan vapaa-ajattelijayhdistys oli protestoinut sitä, että julkishallinnon tiloissa pidetään hengellisiä tilaisuuksia.

Oikeuskansleri antoi asiasta oman lausuntonsa. Sen mukaan oikeuden neutraliteetti vaarantuu, jos uskonnollisia tilaisuuksia käräjäoikeuden tiloissa järjestetään. (Oikeuskanslerin päätös on löydettävissä seuraavasta linkistä: http://www.okv.fi/media/uploads/ratkaisut/ratkaisut_2012/okv_1361_1_2009.pdf)

Helsingin lautamiesyhdistys ry ei halunnut jäädä toimettomana toteamaan tapahtunutta, vaan ryhtyi pohtimaan tapoja jatkaa ikivanhaa ja kaunista perinnettä. Myös Espoossa ja Vantaalla paikalliset lautamiesyhdistykset olivat ryhtyneet järjestämään omia tilaisuuksiaan toisaalla.

Helsingissä yhteyttä otettiin uuteen Kampin Hiljaisuuden kappeliin ja siellä pappi **Nanna Helaakosken**. Vastanotto oli heti erittäin myönteinen ja kannustava. Kappelin lähtökohtaisena ajatuksena oli ollutkin saattaa maallinen ja hengellinen maailma kohtaamaan toisensa. Sekä hengellisen että sosiaalisen tarpeen pyyntöihin oli toiminnan alusta lähtien pyritty vastaamaan.

Kappelin puitteissa toimii kirkko ja sosiaalitoimi. Nyt ovelle kolkuttivat Helsingin lautamiehet, ja ovi avattiin. Arvokkaan panoksensa tilaisuuden yksityiskohdista sopimisessa ja järjestelyissä teki Helsingin lautamiesyhdistyksen entinen puheenjohtaja ja yhdistyksen viime vuosikokouksessaan kunniajäsenekseen valitsema herastuomari **Martti Korvenmaa**.

Maaliskuun 27. päivänä kello 17, juuri pääsiäisen alla, pidettiin ensimmäinen käräjävuoden avaus Hiljaisuuden kappelin tiloissa, kevätaurinon päilyessä katon akkunoista hartaushetkeä viettävien yllä. Vanhaan, kouluaikeiden "aamun avaukseen" juontavaan kutsuilmaukseen, "käräjävuoden avaus", päädyttiin hiukan samoista syistä kuin kappeliinkin oli siirretty.

Mahdollisesti lautamiesyhdistykseen kuuluvia vapaa-ajattelijaita ei haluttu provosoida hengellisin termein. Jokainen toki saattoi ymmärtää tilaisuuden luonteen, kun paikka on kappeli. Kutsun sanamuoto viittaa samalla siihen, että uusien lautamiesten kausi alkoi 1. huhtikuuta, joten käräjävuoden voidaan katsoa alkavan myös tässä vaiheessa.

Hartauden toimitti pappi Nanna Helaakoski avustajanaan rovasti Pekka Iivonen.

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden lautamiesten vuosikokouksessa 19.4.2013 muistettiin kahta merkittävää 40-vuotisen työuran tehnyttä oikeudenjakajaa.

Herastuomari **Mauri Töyrylä** aloitti lautamiehenä Hololan kihlakunnanoikeudessa vuonna 1974. Herastuomarin arvon hän sai 30 vuotta sitten ja on myös Lahden lautamiestoimikunnan perustajajäsen (1999), lautamiestoimikunnan pitkäaikainen puheenjohtaja ja viimeiset neljä vuotta sen kunniapuheenjohtaja. Suomen lautamiehet ry:n kultaisen ansiomerkin hän sai vuonna 2008. Töyrylän työura loppui kauteen 2013.

Toinen yhtä pitkän työuran kyntänyt, mutta yhä työssänsä jatkava on Töyrylän kanssa samaan aikaan ja samassa paikassa uransa ammattituomarina aloittanut Päijät-Hämeen käräjäoikeuden osasto yhden johtaja käräjätuomari **Anne Halme**. Hän jatkaa käräjätuomarina edelleen. Molemmat oikeudenjakajat kukitettiin "Ollaan lapsesta saakka yhdessä oltu" -hengessä.

Herastuomari Mauri Töyrylällä ja käräjätuomari Anne Halmeella on yhtä pitkät työurat. Molemmat aloittivat oikeudenjakamisen samaan aikaan ja samassa paikassa. (kuva: Tuula Kivimäki)

Neuvottelukunta ehdotti uudistamisohjelmaa

Oikeusministeriön 1.6.2012 asettama neuvottelukunta on pohtinut keinoja varmistaa oikeusturvan toteutuminen kiristyvässä taloustilanteessa, jossa samaan aikaan suuri joukko tuomareita ja muita oikeudenhoidon ammattilaisia siirtyy eläkkeelle ja entistä kansainvälisempien ja oikeudellisesti vaativampien juttujen määrä kasvaa niin yleisissä kuin hallintotuomioistuimissakin.

Neuvottelukunta päätyi ehdottamaan oikeudenhoidon uudistamisohjelmaa vuosille 2013-2025.

Hallitusohjelmasta johtuvat määrärahaileikkaukset sekä toimitiloihin ja tietohallintoon kohdistuvat välttämättömät menopaineet edellyttävät sopeuttamista oikeuslaitoksessa yhteensä noin 25 milj. euron edestä vuoteen 2015 mennessä.

Neuvottelukunnan mietintö on saatavissa internetistä osoitteesta <http://www.om.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1363603335578.html>.

Uusien lautamiesten valatilaisuus

Pohjois-Savon käräjäoikeuden lisälmen kanslian uusien lautamiesten valatilaisuus järjestettiin 21.3.2013 Kuvassa vasemmalta Tuula Lappalainen, Pirkko Pulkka, Heli Nyyssönen, Laura Räsänen, Vesa Hynynen, Teuvo Hynynen, Ritva Ronkainen ja Seppe Jääskeläinen.

Klaus Ekelund Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden laamanniksi

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on nimittänyt Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden laamanniksi kärjätuomari **Klaus Ekelundin** 1.1.2013 lukien.

Aiemmin Ekelund oli Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden kärjätuomari ja osaston johtaja. Hän on hoitanut myös muun muassa kihlakunnantuomarin tehtäviä, ollut maakuntasyöttäjänä, nimismiehenä ja asianajajana. Ekelund on toiminut myös koulutustehtävissä ja suorittanut asianajajatutkinnon.

Virka tuli avoimeksi laamanni **Kenneth Nygårdin** siirryttyä Varsinais-Suomen kärjäoikeuden laamanniksi. Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden kansliat sijaitsevat Raaseporissa ja Lohjalla. Kärjäoikeudella on lisäksi istuntopaikka Kirkkonummella.

Herastuomarinimityksiä Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden laamanni Kenneth Nygård myönsi 19.11.2012 herastuomarin arvonimen kuudelle pitkään toimineelle lautamiehelle. Vasemmalla laamanni Kenneth Nygård. Takarivissä vasemmalta Ari Heikkilä, Ari Salonen, Esko Toivonen ja Teuvo Saarinen. Edessä Riitta Karlsson ja Raili Pajula.

Herastuomarinimityksiä Oulun kärjäoikeudessa

Oulun kärjäoikeuden laamanni Ville Konsén nimitti 8.6. 2012 herastuomareiksi seuraavat lautamiehet: Vasemmalta Pentti Ryökäs Oulu, Eino Wäntsi Oulu, Esko Saari Oulu, Jaana Toppi Haukipudas, Kaarlo Saarenpää Muhos, Raija Korpua Kiiminki, Ritva Paaso-Rantala Ii, (keskellä laamanni Ville Konsén), Eini Littow, Temmes, Arvi Mäläskä, Oulunsalo, Eila Anttila Vaala, Reijo Palosaari Kuusamo, Salme Käkelä Kuusamo, Ritva Rundgren Kempele, Petri Juntunen Oulu, Juha Mäkiwierikko Oulu, Sakari Ronkainen Taivalkoski, Kristiina Ketola-Orava Oulu.

Herastuomarinimityksiä Pohjois-Savon kärjäoikeudessa

Pohjois-Savon kärjäoikeuden laamanni Juha Hyvärinen nimitti 14.5.2012 lautamiehiä herastuomareiksi. (Kuvassa vasemmalla osaston johtaja, kärjätuomari Hannu Laitinen, lisälmen kanslia). Uudet herastuomarit vasemmalta lukien: Anneli Sutin Lapinlahti (Varpaisjärvi), Anja Kukkonen Pielavesi, Kari Kuikka Lapinlahti, Aimo Korkalainen Rautavaara, Marja Korhonen Iisalmi. Äärimmäisenä oikealla laamanni Juha Hyvärinen.

Herastuomarinimityksiä Keski-Suomen kärjäoikeudessa

Keski-Suomen kärjäoikeuden laamanni Tapani Koppinen on 4.12.2012 myöntänyt herastuomarin arvonimen seuraaville lautamiehille: Iris Marianne Heikkilä Jyväskylä, Tapio Mikael Hult Hankasalmi, Tuulikki Hämäläinen Viitasaari, Paula Anneli Kumppainen Laukaa, Maritta Irene Lampinen Multia, Mirja Esteri Lauronen Laukaa (ei kuvassa), Harri Olavi Nieminen Jyväskylä, Jouko Johannes Nieminen Joutsa, Matti Tapio Paappanen Keuruu, Sari Maarit Rannila Jyväskylä, Päivi Eliina Salonen Jyväskylä, Rauno Saravaara Kannonkoski, Esko Pekka Tuppurainen Jyväskylä. Kuvassa keskellä Laamanni Tapani Koppinen.

Kasvualueen kaupunki järjesti iltavastaanoton

Tämän vuoden lautamiespäivien päänäyttämö Jyväskylä tarjosi sekä kevyttä että asiaohjelmaa. Jyväskylän kaupunki järjesti iltavastaanoton päiville osallistuneille. Iltavastaanotolla kaupungintalolla lautamiehiä emännöivät kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja **Meri Lumela** ja kaupunginlakimies **Tiina Mikkola**.

Lautamiehet saivat jämäkän tietopaketin sekä jyvskyläläisestä päätännästä että **Karl Viktor Reiniuksen** alunperin kuntataloksi suunnittelema kaupungintalosta. Puolitoista tuntia kestäneen vastaanoton aikana käydyissä keskusteluissa aihetta syvennettiin, naposteltiin pientä suolaista, nautittiin viiniä ja hedelmiä. Tilaisuuden avausta juhlisti herastuomari **Jukka Ohra-aho** laulamalla Keski-Suomen kotiseutulaulun.

Puheenjohtaja **Matti Laukkanen** luovutti kaupungin edustajille Suomen lautamiehet ry:n standardin.

Harvinainen rakennus

Jyväskylän nykyinen kaupungintalo oli aikoinaan kaupungin mittavin rakennushanke. Rakennukseen sijoituivat maistraatti, raastuvanoikeus, rahatoimikamari, kirjasto ja lukusali, Suomen pankki ja huutokauppakamari. Lisäksi rakennuksessa tuli tiloja yhdistyksille ja seuroille, oli myös juhlasali ja ravintola.

Kunnallistalona tunnetussa kaupungintalossa on tehty yli 110-vuotisen historian aikana lukuisia korjaus- ja muutostöitä. Vuosien 2010-2012 peruskorjauksen jäl-

keen kaupungintaloon tuli 2013 helmikuusta alkaen työtilat noin 30 henkilölle.

Peruskorjauksessa taloon palautettiin alkuperäinen huonejärjestys ja entisöityihin tiloihin alkuperäiset värit. Rakennuksessa ovat mm. valtuuston, hallituksen ja lautakuntien kokoustilat ja kaupunginjohtajan työhuone. Jyväskylän kaupungintalo on yksi harvoista 1800-luvulta säilyneistä rakennuksista Jyväskylän keskustassa.

Iltavastaanotolla kaupungintalolla lautamiehiä emännöivät kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Meri Lumela ja kaupunginlakimies Tiina Mikkola.

VARAA matkaporjat.fi - EI TOIMITUSMAKSUA!
Baltian matkoille liityntäkuljetukset satamiin ympäri Suomen!

Seminaari-,
kokous- ja
vapaa-ajan
ryhmämatkat
ammattitaidolla
Matkaporjista!

KIERTOMATKALLE BALTIAAN

Riika, 4 pv tai 5 pv
lähdöt kesällä to ja su alk. 4 pv **179€**

Riika - Vilna, 5 pv
4.7., 9.7., 6.8., 5.9. **259€**

Itä-Viron kiertomatka, 3 pv
17.7., 3.8., 16.8., 30.8. **289€**

Tartto - Cesis - Riika, 5 pv
20.7., 30.7., 6.8. **UUTUUS!** **329€**

Kaakkois-Viron kiertomatka, 4 pv
29.6., 13.7., 19.8. **UUTUUS!** **329€**

Länsi-Liettuan kierto, 6 pv
3.7., 14.7., 24.7., 10.8. **379€**

Viron linnat ja kartanot, 4 pv
9.7., 20.7., 11.8., 23.8. **395€**

Hinnat alk./hlö sis. mm. laivamatkat, kuljetukset
Baltiassa sekä majoitukset 2hh aamiaisin.

KAUPUNKILOMALLE BALTIAAN

TALLINNA, 1-3 yötä alk. **49€**

PÄRNU, 2-4 yötä alk. **99€**

LAULASMAA, 2-4 yötä alk. **119€**

VIHULA, 3 yötä alk. **159€**

HAAPSALU, 3-4 yötä alk. **164€**

RIIKA, 4 yötä alk. **179€**

TARTTO, 4 yötä alk. **179€**

SAARENMAA, 3-4 yötä alk. **204€**

RAKVERE, 3-4 yötä alk. **249€**

PÄRNU-TALLINNA, 4 yötä alk. **269€**

Hinnat alk./hlö sis. laivamatkat Viking XPRS,
majoitus 2hh aamiaisin.

Lisätiedot: matkaporjat.fi/kaupunkilomat

OPASTETUILLA KIERMOMATKOILLA NÄET ENEMMÄN!

Hinnat sis. lennot, hotellimajoituksen 2hh aamiaisin sekä kuljetukset, sisäänkäsy
ja ruokailut matkaohjelman mukaan. Suomenkielinen opas mukana matkoilla!

KRAKOVA - VARSOVA, 5pv
lähdöt 11.7., 12.9.

PARIISI - VERSAILLES, 4pv **UUTUUS!**
lähtö 3.8.

WIEN - BRATISLAVA, 5pv
lähdöt 21.7., 18.8.

KEISARINNA SISSIN JALANJÄLJILLÄ
5 pv lähdöt 8.6., 6.7., 3.8. **UUTUUS!**

POHJOIS-ITALIAN JÄRVET JA VENETSIA
5 pv lähdöt 6.6., 29.8., 19.9., 17.10.

BAIJERI, 4 pv
lähdöt 25.7., 15.8., 12.9. **UUTUUS!**

DUBLIN-CORK, 5 pv
lähdöt 13.8., 10.9.

LILLEHAMMER - GEIRANGER - OSLO
6 pv lähdöt 18.7., 23.7., 1.8., 6.8.

AMALFIN RANNIKKO JA ROOMA
5 pv lähdöt 15.6., 14.9.

ITÄVALLAN ALPIT JA MAALAISKYLÄT
5 pv lähdöt 26.6., 17.7.

alk./hlö
749€

(Lillehammer-Geiranger
-Oslo 1.8., 6.8.)

Lisätiedot matkaporjat.fi/kiertomatkat

MATKAPORJAT

Myyntipalvelu: 010 2323 200 ma-ke 8-19, to-pe 8-17, su 10-14.30

Puhelut 8,35 snt/puh + 3,2snt/min, matkapuhelimesta + 19,2 snt/min. Palvelumaksu 0€/netistä varattaessa, muutoin 10€.
Hinnat ovat alk-hintoja /hlö. Alk-hintaa ei kaikilla lähdöillä.

Rentoa menoa ja hyvää ruokaa iltajuhlissa

Iltajuhla on eräs lautamiespäivien perinteisimmistä yhdessäolon muodoista. Jyväskylän Lautamiespäivien iltajuhlissa oli tarjolla mureaa herkullista lammasta ja lohta. Juhlan tar-
koitus on tutustuttaa suomalaisia maallikotuumareita toisiinsa ja olla samalla rentouttava
tilaisuus tiukan kaksipäiväisen koulutus- ja kokousohjelman välillä. Iltajuhlaa vietettiin Sokos
Hotelli Jyväshovissa. Majoitus, luennot ja kokous järjestettiin Sokos Hotelli Alexandrassa.

Ties vaikka sana ”rakas” kuulostaisi merellä vielä paremmalta?

Oli suhteenne alkutaipaleellaan tai jo vuosien kaunistama ja viisastama, yhdessä jaetut naurut, tanssiaskleet, illalliset ja aamiaiset piristävät ihanasti. Eiköhän lähdetä? Rentouttava risteily rakkaasi kanssa alkaa osoitteessa www.silja.fi.

SILJA LINE
Yhdessä ohoi

Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf

Hallitus 2013

Matti Laukkanen	Alakiventie 1 D 57, HELSINKI 00920 p. 040 413 5000 laukkanen.masa@luukku.com
Arja Päivinen	Satamakatu 3 C 35, KUOPIO 70100 p. 0400 577 427 paivinen.arja@gmail.com
Jouni Elomaa	Kaivokatu 2 A 8, TURKU 20500 p. 040 725 4386 jelomaa@fkf.fi
Mira Kontio	Taurinkuja 35, OULU 90230 p. 044 574 0656 mira.kontio@yit.fi
Anu Heinänen	Matinniitynkuja 2 C 81 ESPOO 02230 p. 050 365 6896 anu.heinanen@kotiposti.net
Ralf Asplund	Högmossgränden 3 VANDA 01380 p. 040 535 6888 ralf.asplund@primafix.fi

Hallituksen ulkopuoliset toimijat

WEB-master	Kari Mustonen kari.mustonen@kolumbus.fi
Tilintarkastaja	Tarja Tolvanen tarja.tolvanen@tilistar.fi
Varatilintarkastaja	Anne Terho anne.terho@kolumbus.fi
Arkistovastaava	Vilho Juutinen Luutnantinkuja 2, 02600 Espoo puh. 0500 894 190
Maallikkotuomari -lehti	Kari Mustonen kari.mustonen@kolumbus.fi p. 0400 821 427

Liity jäseneksi: Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf

Täytä jäsentietolomake ja postita osoitteeseen:

Suomen Maallikkotuomarit ry, jäsenihteeri Anu Heinänen, Matinniitynkuja 2 C 81, 02230 Espoo
Tai täytä lomake sivulla: www.maallikkotuomarit.fi

Sukunimi _____ Etunimi _____

synt.aika _____

☐ olen aloittanut lautamiehenä v. _____ ☐ nimitetty herastuomariksi v. _____

Osoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Puhelin _____ sähköposti _____

Käräjäoikeus _____

Istuntoaika _____

Äidinkieli ☐ suomi ☐ ruotsi ☐ muu, mikä _____

Päiväys ja allekirjoitus _____

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenedut ja jäsenyys

- ★ Jäsenet saavat liittymislahjana S -muotoillun jäsenmerkin!
- ★ Jäsenhintainen osallistuminen Lautamiespäiville ja Koulutusristeilylle
- ★ Mahdollisuus lisätä ammatillista osaamista maallikkotuomarina
- ★ Maallikkotuomari -lehden kaksi numeroa / vuosi kotiin kannettuna
- ★ Lautamiestuuotteita 20 % alennuksella
 - Lautamies- ja herastuomarimerkit ja -korut ym. tarvikkeet
 - Tuotteita myös lahjoiksi ja ystäville
 - Katso tuotekuvat lehden keskiaukeamalla ja www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Lautamiestuuotteet
- ★ Sopimussyhtiöiden jäsentarjouksia, laivaristeilyjä ja majoituspalveluja

Viking Line

Tarjoaa päivittäin useita reittivaihtoehtoja ja eri pituisia risteilymatkoja osoitteesta:

<http://www.vikingline.fi/edut/lautamiehet>.

Lisätietoja ja varaukset myyntipalvelusta p. 0600 41 577 tai osoitteesta: www.vikingline.fi.

Tallink Silja ja Club One

Tarjoaa Slm ry:n jäsenille liittymisen Club One -jäseneksi kanta-asiakasohjelman Silver-tasolle. Katso edut www.clubone.fi ja liity Club One asiakkaaksi www.clubone.fi/erikoisliittyminen Slm ry:n jäsennumerolla **10777**. Jos olet jo Bronze -tason jäsen, ilmoitathan Club One -kanta-asiakasnumerosi: erikoisliittymiset@tallinksilja.com. Varaukset Club One p. 0600 152 68. **Siljan Club One**-kortilla myös saat alennusta Tallinnan Kaubamajan liikkeistä.

S-ryhmän kolme hotelliketjua tarjoaa vapaa-ajan majoituksiin vaihtuvia etuja osoitteesta:

<http://liitonjasenedut.s-hotels.fi>. Slm ry:n jäsenillä on oikeus käyttää Sokos Hotels -ketjussa valtion matkustussäännön VES-hintoja yksittäisillä työmatkoilla, edusta on mainittava varausta tehdessä.

Lisätietoja keskusmyyntipalveluista: Sokos Hotellit p. 020 1234 600,

Radisson SAS Hotellit p. 020 1234 700 ja Holiday Club Hotellit p.020 1234 900

Restel Hotel Group:n edut Slm ry:n jäsenille v. 2013 ovat valittavissa 49 hotellissa kautta Suomen: Cumulus-, Rantasipi-, ja Holiday Inn hotellit, Hotelli Seurahuone Helsinki, Hotelli Atals Kuopio ja Crowne Plaza Helsinki.

Restel Hotel Group tarjoaa Slm ry:n jäsenille sopimushinnan niin liike- kuin vapaa-ajan matkustamiseenkin. Jäsenet ovat oikeutettuja käyttämään liikematkustuksessaan Restelin Hansel tai julkishallinnon hintoja hotellista riippuen. Edusta on mainittava varausta tehtäessä. Varaukset ja tarkemmat hintatiedot myyntikeskuksesta p. 020 055 055 tai sähköpostilla my.reservation@restel.fi

Linkit sopimussyhtiöiden vaihtuville sivuille löytyvät osoitteesta:
www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Jäsenedut

LIITY JÄSENEKSI!

Jokainen kärkeäjoikeudessa toimiva tai toiminut lautamies voi liittyä Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäseneksi.

Voit ilmoittautua jäseneksi netissä: www.suomenmaallikkotuomarit.fi > Liity jäseneksi

tai lähetä **Liity jäseneksi -lomake** tämän sivun kääntöpuolelta jäsensihteerille.